

Tandanya – Adelaide declaration 2019

- *The ICA recognizes its responsibility to re-imagine the meaning of archives as an engaging model of social memory; to embrace Indigenous worldviews and methods of creating, sharing and preserving valued knowledge*
- *This Declaration recognizes to safeguard and share the memories of Indigenous heritage, to promote its survival and resurgence, is a human right*

ICA INDIGENOUS MATTERS SUMMIT

CHALLENGING AND
DECOLONISING
THE ARCHIVE

EGIM ICA

Expert Group on Indigenous Matters
The International Council on Archives

SEE US | HEAR US | WALK WITH US

TANDANYA – ADELAIDE DECLARATION

We, the International Council on Archives Expert Matters Indigenous Group, hailing from across the world, in the inaugural ICA Indigenous Matters Summit, held in Adelaide, South Australia, on Friday 25 October 2019, at the invitation of the President of the International Council on Archives, Mr David Fricker, hereby present the following Adelaide Summit Declaration. We call on the jurisdictional archives of the world to acknowledge and adopt the themes and commitments of the Declaration for immediate action.

PREAMBLE

The International Council on Archives (ICA) is the pre-eminent international body devoted to the understanding and care of archival heritage. The ICA recognizes the need to preserve valued collective memory is part of the human condition. It is a pillar of our common humanity. As the ICA's Universal Declaration on Archives states, "Archives are a unique and irreplaceable heritage passed from one generation to another ... Open access to archives enriches our knowledge of human society, promotes democracy, protects citizens' rights and enhances the quality of life."

Centuries of imperial and colonial state expansion are another component of our common humanity. This expansion transplanted colonial settler states into diverse global locales creating new relationships with local Indigenous societies. Indigenous dispossession, assimilation and genocide have characterized these colonial relationships. Nation-state colonial jurisprudence enshrined these relationships of dominance and coercion. Colonial archival programs served often as textual armatures prioritizing evidence of colonial settlement and creating categories of identity and knowledge to privilege and preserve settler narratives and leave Indigenous heritage on the unacknowledged frontiers of public memory. Across the global colonial encounter, dispossession occurred in the public archive as it occurred on the land.

Felles uttalelse fra de nordiske Riksarkivarene 2019

- Arkivene tar vare på den samiske kulturarven.
- Offentlig forvaltning av urfolks arkiver bidrar med tilgang til egen kulturarv.
- Samisk dokumentasjon, perspektiver og stemmer inngår som en del av en demokratisk samfunnsutvikling i de nordiske land.
- Å forbedre brukernes tilgang til samisk kulturarv er et viktig satsningsområde.
- Økt samarbeid med samiske arkivinstitusjoner over landegrensene er avgjørende for å bevare den felles samiske kulturarven vi har i Norden.

Riksarkivar Inga Bolstad (Norge), riksarkivar Karin Åström Iko (Sverige) og riksarkivar Jussi Nuorteva (Finland) (foto: Arkiiverket).

Tandanya – Adelaide declaration 2019

- *The ICA recognizes its responsibility to re-imagine the meaning of archives as an engaging model of social memory; to embrace Indigenous worldviews and methods of creating, sharing and preserving valued knowledge*
- *This Declaration recognizes to safeguard and share the memories of Indigenous heritage, to promote its survival and resurgence, is a human right*

ICA INDIGENOUS MATTERS SUMMIT

SEE US | HEAR US | WALK WITH US

CHALLENGING AND
DECOLONISING
THE ARCHIVE

EGIM ICA
Expert Group on Indigenous Matters
ORGANISATION INTERNATIONALE DE LA PATRIMOINE

TANDANYA – ADELAIDE DECLARATION

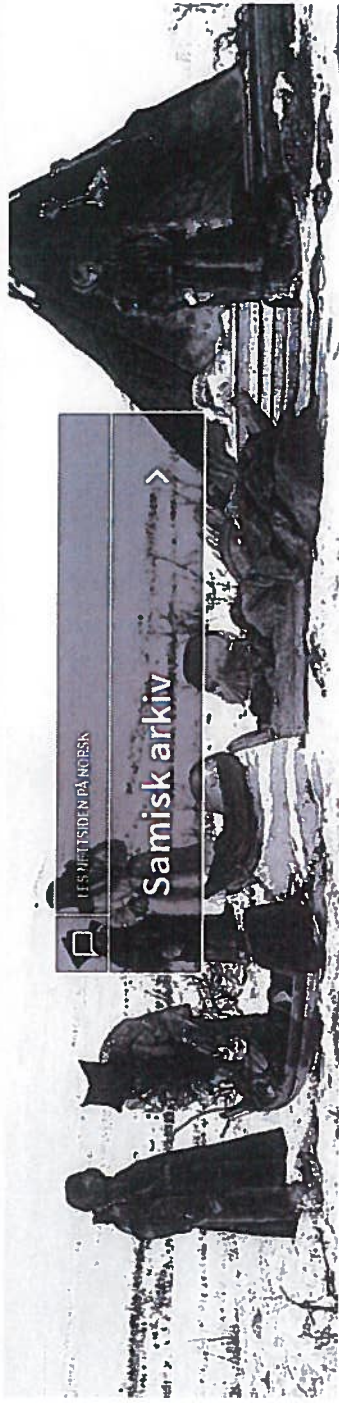
We, the International Council on Archives Expert Matters Indigenous Group, hailing from across the world, in the inaugural ICA Indigenous Matters Summit, held in Adelaide, South Australia, on Friday 25 October 2019, at the invitation of the President of the International Council on Archives, Mr David Fricker, hereby present the following Adelaide Summit Declaration.

We call on the jurisdictional archives of the world to acknowledge and adopt the themes and commitments of the Declaration for immediate action.

PREAMBLE

The International Council on Archives (ICA) is the pre-eminent international body devoted to the understanding and care of archival heritage. The ICA recognizes the need to preserve valued collective memory is part of the human condition. It is a pillar of our common humanity. As the ICA's Universal Declaration on Archives states, "Archives are a unique and irreplaceable heritage passed from one generation to another ... Open access to archives enriches our knowledge of human society, promotes democracy, protects citizens' rights and enhances the quality of life."¹

Centuries of imperial and colonial state expansion are another component of our common humanity. This expansion transplanted colonial settler states into diverse global locales creating new relationships with local Indigenous societies. Indigenous dispossession, assimilation and genocide have characterized these colonial relationships. Nation-state colonial jurisprudence enshrined these relationships of dominance and coercion. Colonial archival programs served often as textual armatures prioritizing evidence of colonial settlement and creating categories of identity and knowledge to privilege and preserve settler narratives and leave Indigenous heritage on the unacknowledged frontiers of public memory. Across the global colonial encounter, dispossession occurred in the public archive as it occurred on the land.

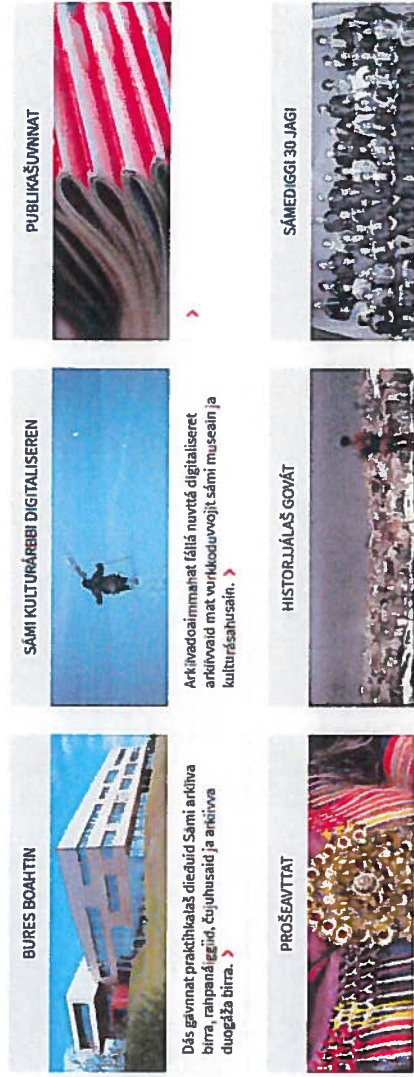

Sámi arkiiva
Samisk arkiv
The Sámi archives

Arkiverket
Arkiivadoimmahat
The National Archives Services
of Norway

Sámi arkiiva

Sámi Arkiivias lea našuvnnaias ovdasvástádus várdit vuostá, seallitit ja gaskkustit albmogii arkiivamateriála sámi servodagas. Ulbmilin lea sihkkarastit čáalaš historjjálaš gálduid mat sáhttet čuvget sámi historjja, ja lágjidit daid nu ahte olmot daid olahit.

BURES BOAHTIN

SÁMI KULTURÁRBEI DIGITALISEREN

PUBLIKÁŠUVNNAT

Dás gáivnat praktihkaleš dieđuid Sámi arkiiva birra, rašpendálggind, čuohusaid ja arkiiva duogđaža birra. >

Arkiivadoimmahat fáila nuvttá digitaliseret arkiivaid mat vuokkoduovvojit sámi museain ja kulturášahusain. >

HISTORJJÁLAŠ GOVÁT

SÁMEDIGGI 30. JAGI

<https://www.arkiverket.no/om-oss/samisk-arkiv>

**Paul Vesterfjell –
Viesterviellien Paule** >

Disse opptakene av Paul Vesterfjell er en del av lydmateriale fra samiske områder som ble samlet inn av Nordisk samisk institutt (NSI) i begynnelsen av 1980-årene. Opptakene er gjort av Lajla Mattsson...

**Johan Martin Stenfjell
1900 – 1969** >

I disse opptakene får vi høre Johan Martin Stenfjell framføre to eksempler på reintlokk. Disse har han selv brukt da han drev med reindrift i Kolbotn reinbeitedistrikt, nå Voengel Njaarke.

Oskar Jáma 1914 – 1998 >

Disse opptakene av Oskar Jáma er en del av lydmateriale fra samiske områder som ble samlet inn av Nordisk samisk institutt (NSI) i begynnelsen av 1980-årene. Opptakene er gjort av Lajla Mattsson Magga...

Jonas (Jovva) Barruk >

Jonas Barruk, født 11.05.1908 har bidratt både med intervjuer og en god del ordforklaringer på sørsamisk. Han har spesielt forklart ord og begreper innen reindrift, værforhold, beiteforhold og naturb...

Sigrid Rutfjäll 1898–1981 >

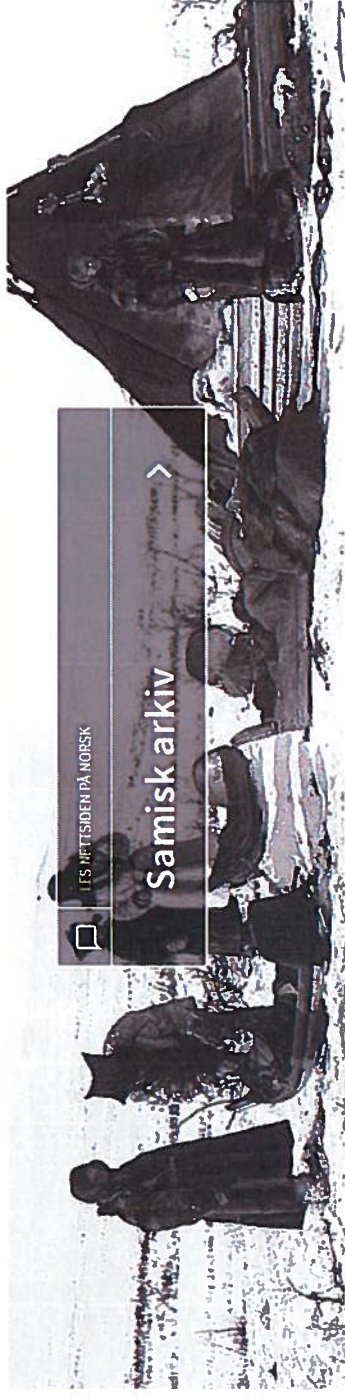
Samisk arkiv er ikke kjent med at noen av de personene som NSI har intervjuet har deltatt på det samiske landsmøtet i Østersund i 1918. Den som kunne ha vært der, er Sigrid Rutfjäll, født i Härbergsda...

Sigrid Ahren - jenta dugde like godt som gutten >

«På somrane kom forskare, journalister, fotografer och många andra sameliv. Intresserade till våra visten. Men var fanns de på vintern när vi kämpade i kyla och snö under långa, besvärliga flyttningar...

Samisk språk og vokalarkiver

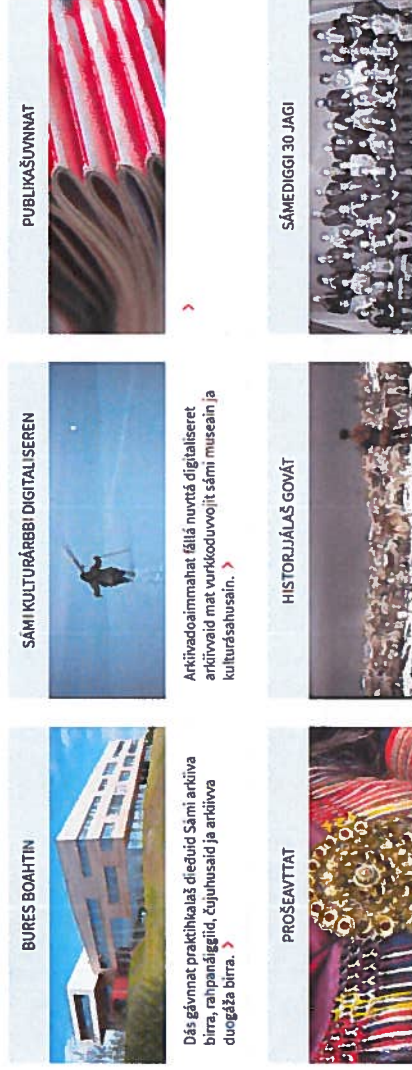

Sámi arkiiva
Samisk arkiv
The Sámi archives

Arkivverket
Arkiivadoaimmahat
The National Archives Services
of Norway

Sámi arkiiva

Sámi Arkiivvas lea našuvnnaias ovdáávdástádus váldit vuostá, seallitniit ja gaskkustit albmogii arkiivamateriaia sámi servodagas. Ulbmiliin lea sihkkarastit čáalaš historjjálaš gáiduid mat sáhttet čuovget sámi historjjá, ja iággidit daid nu ahte olbmot daid oáhit.

<https://www.arkivverket.no/om-oss/samisk-arkiv>

Sárahkká ársmöte i Kiruna 1993. Foto: Nillas A. Somby

Finmarksarkivene Finnmárkuarkiivvat Finmarkun arkiivit

NUON SAMBOLLA KVÄNN NETWORKET FINNMARKEARKIVENE KONTRAKT

SUTYDDET FINNMARKEARKIVENE

Innsamlingsarbeidet for prosjektet «Vi er også her! Synliggjøring av glemte grupper!» er avsluttet

GLEMTE GRUPPER I FINNMARKEARKIVENE

Prosjektet hadde som mål å samle inn arkiver fra fem utvalgte grupper. Gruppene som var valgt ut i forkant var nestmann, fiskeribønder i kvensk og fjellsamiske områder, reindriftssamier, utlandsfødte minoriteter og kvinner. I oppfølgingen, som var den siste delen av prosjektet, møtte Finmarksarkivene over 40 arkiv fra et stort utvalg av gruppene. Vi har så et prosjektet var svært vellykket. Vi er svært takknemlige for alle som har bidratt til prosjektet. Ta kontakt med oss hvis du vet om arkiver som bør bevaras.

Ar: Claus A. Pettersen, Trondheim og Finmark fylkesbibliotek

Selv skrevet her

Om her

Finmarksarkivene – Finnmarkskvinnene – Finmarkun arkiivit

Finmarksarkivene er et arkivprosjekt med mål om å samle inn arkiver fra ulike grupper og organisasjoner som bevarer arkivmateriale i Finmark.

Finmarksarkivene har utvalgt å samle inn arkiver fra ulike grupper og organisasjoner som bevarer arkivmateriale i Finmark.

Finmarkun arkiivit er et arkivprosjekt som har som mål å samle inn arkiver fra ulike grupper og organisasjoner som bevarer arkivmateriale i Finmark.

Finmarksarkivene – Finnmarkskvinnene – Finmarkun arkiivit

<http://finmarksarkivene.no>

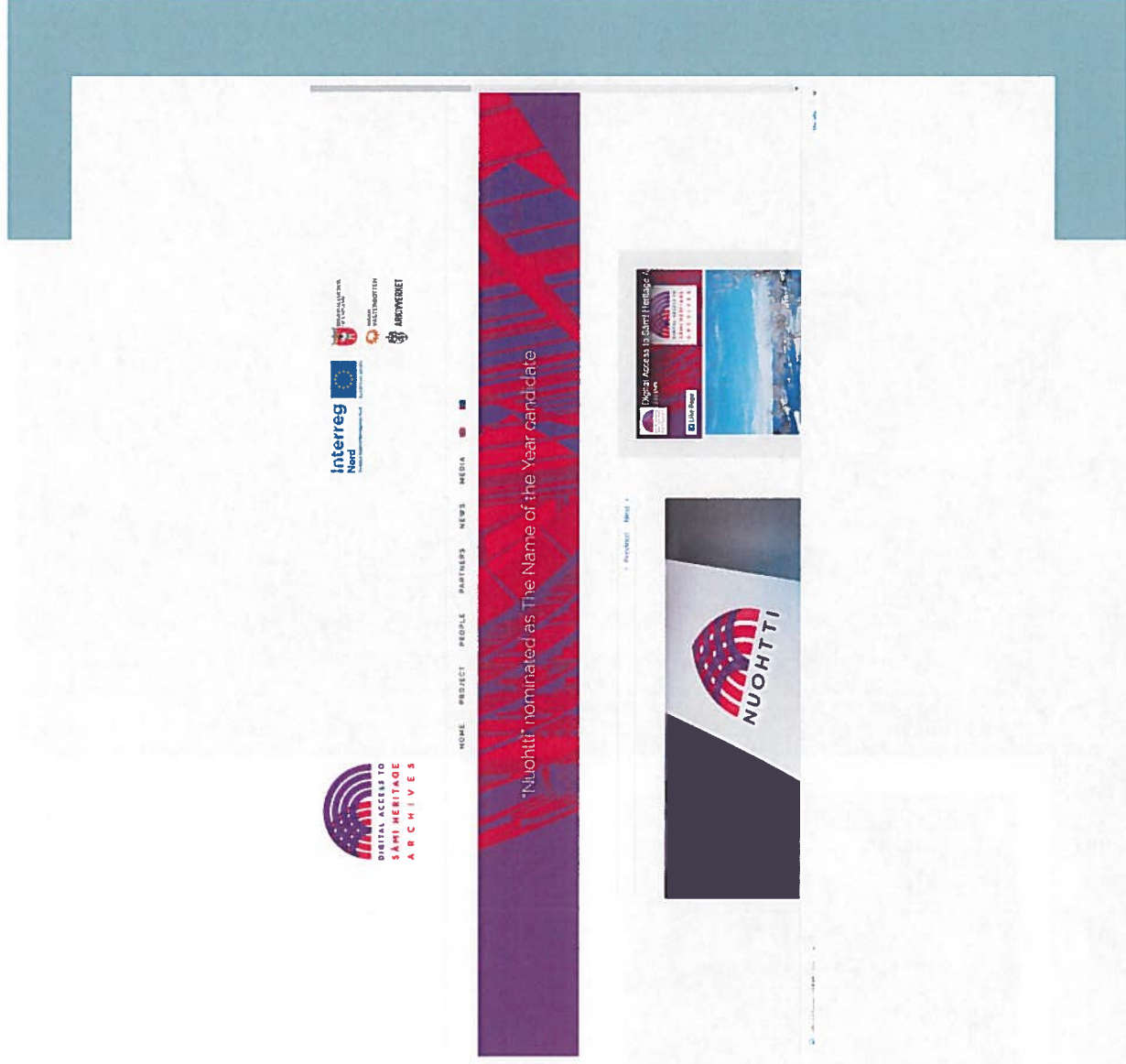
Finmarksarkivene –
Finnmárkuarkiivvat –
Finmarkun arkiivit

- et arkivfaglig nettverk for institusjoner og organisasjoner som bevarer arkivmateriale i og fra Finmark.

Nordisk og internasjonalt samarbeid

- Digital Access to Sámi Heritage Archives project
- Nuohtti

Sárahkka ársmpøte i Kiruna
1993. Foto: Niillas A. Somby

Finmarksarkivene – Finnmárkkuarqiivvat – Finmarkun arkiivit

Finmarksarkivene Finnmárkkuarqiivvat Finmarkun arkiivit

- et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som
bevarer arkivmateriale i og fra
Finmark.

Slutt utstedt her

Finmarksarkivene – Finnmarksarkivene
Finmarkun arkiivit

Finmarksarkivene er et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som bevarer
arkivmateriale i og fra Finmark.

Finmarksarkivene er et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som bevarer
arkivmateriale i og fra Finmark.

Finmarksarkivene er et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som bevarer
arkivmateriale i og fra Finmark.

Finmarksarkivene er et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som bevarer
arkivmateriale i og fra Finmark.

Finmarksarkivene er et arkivfaglig nettverk for
institusjoner og organisasjoner som bevarer
arkivmateriale i og fra Finmark.

Innsamlingsarbeidet for prosjektet «Vi er også her! Synliggjøring av glemte grupper!» er avsluttet

Prosjektet hadde som mål å samle inn arkiver fra fem utvalgte grupper.
Gruppene som var valgt ut i forløpet var estonske, fiskebønder i Lvenskø
og gjenslekte områder, reindriftssamer, utemiljøsløse minoriteter og
kvinner. I oppfølgingen, som var den siste delen av prosjektet, møtok
Finmarksarkivene over 40 arkiver etter disse glemte gruppene. Vi kan si
at prosjektet var svært vellykket. Vi er fortsatt interessert i og tar gjerne
imot privatarkiver. Ta kontakt med oss hvis du vet om arkiver som bør
bevares.

Av Claus A. Petersen, Trøns og Finmark filialbibliotek

<http://finmarksarkivene.no>

Nettutstilling:
Stoerre saemiepolitihkeles
tjåanghcoe /
Samelandsmøtet

I februar dagene i 1917
samler samer i Norge seg til
sitt første felles møte i
Trondhjem.

Forsiden > Om Akkordet > Samlarkrutt > Stoerre saemiepolitihkeles tjåanghcoe 1917

Stoerre saemiepolitihkeles tjåanghcoe 1917

Dej biejjel goevien 1917 saemien Nöörjesne tjåanghkeles «jjen vuestes, ekter tjåanghcoe
Tråanghcoe. Duelle viihkeles dajj boettim syöghkele, etærtes jyjjejjelssij breijecoomgasse
biejjelit Daele erdijeh owanrooch balareoodajvi birre, laates nuetpeh skuilem voekkreth jih
bievnesh jih saemien politihkeles förmedlamiem dijkerdijth. Daae ten usahke politihkeles
reemath.

Historiske foto:

Arkivverkets
digitale fotoarkiv

Nettutstilling:

Stoerre saemiepolitihkeles
tjåanghcoe /
Samelandsmøtet

I februar dagene i 1917
samler samer i Norge seg til
sitt første felles møte i
Trondhjem.

Forsiden > Om Arkivet > Sámi arhiv > Stoerre saemiepolitihkeles tjåanghcoe 1917

Stoerre saemiepolitihkeles tjåanghcoe 1917

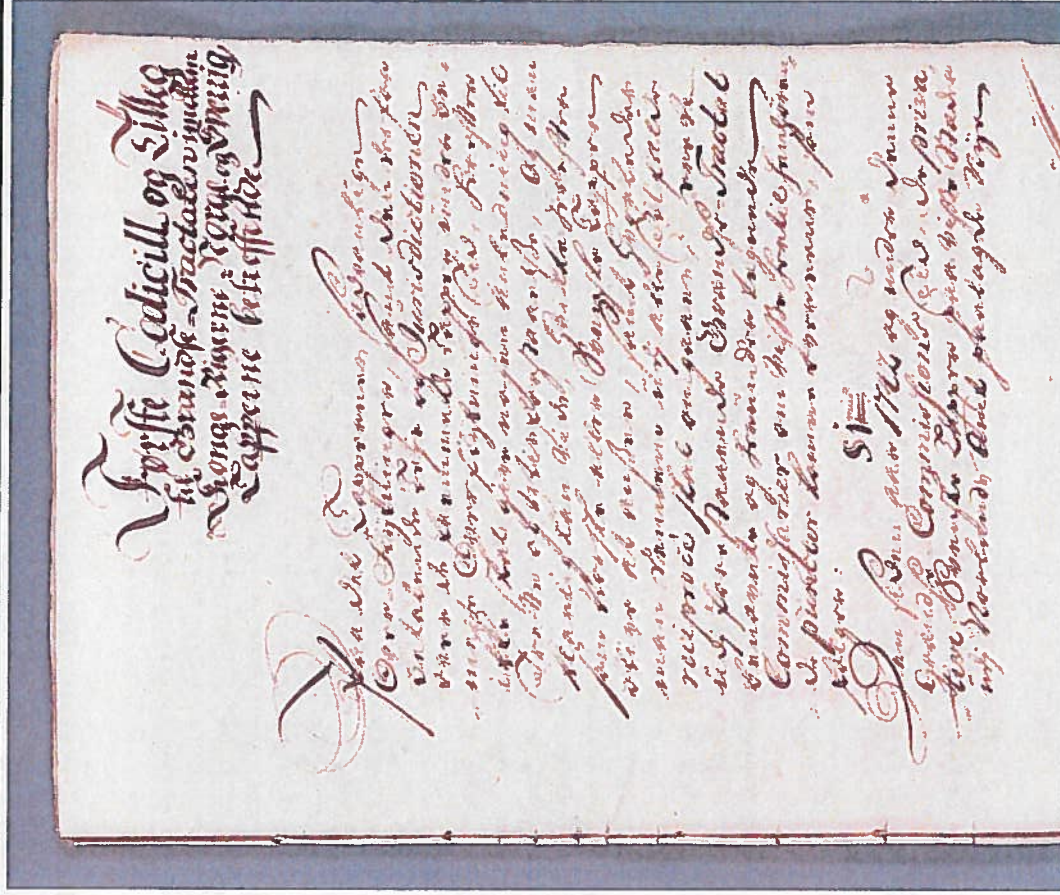
Dej beajjel goevien 1917 saemieh Nõõrjesne tjåanghcoeih sijen vuosis ektie tjåanghcoe
tråntesne. Daelie vihkeles daal boohien sjohtohke, daempies gyhjelassh beajjeloevngasse
bejedht. Daelie edijeh ovvaantoh båtstetjavi bijre, faatoris nuzepien skuvtem vactisem jñ
bievneh jñ saemien politihkeles bõmedimmiem digkedidh. Daate lea baahke politihkeles
teemah.

- Samiske kilder har det best i et samisk miljø, i en samisk kontekst.
- Metadata fra samiske arkiver skal legges inn av de som kan tolke omgivelser og hendelser – ikke fra et majoritetsperspektiv, men fra et urfolksperspektiv.

Riksarkivar Inga Bolstad i sin tale ved overrekkelsen av Lappekodisillen til Sámi arkiiva i 2021.

Lappekodisillen er navnet på et tillegg til grensetraktaten av 1751 mellom Danmark-Norge og Sverige. Oppbevaringssted: Sámi arkiiva/Samisk arkiv-Arkiverket, Kautokeino.

Arkivverket innfører gratis digitalisering av samisk kulturarv

PRESSEMELDING FRA ARKIVVERKET

27. desember 2020

Digitalisering av samisk kulturarv

Fra og med 2021 kan samiske museer og kulturinstitusjoner sende eget arkivmateriale til Samisk arkiv – Arkivverket, som digitaliserer og publiserer innholdet på Digitalarkivet.

Guodoheaddji sabehilguin /Reingjefer med ski (foto: Eirik Borg/Arkivverket/Samisk arkiv/Eirik Borgs foto).

<https://www.arkivverket.no/om-oss/samisk-arkiv/digitalisering-av-samisk-kulturarv>

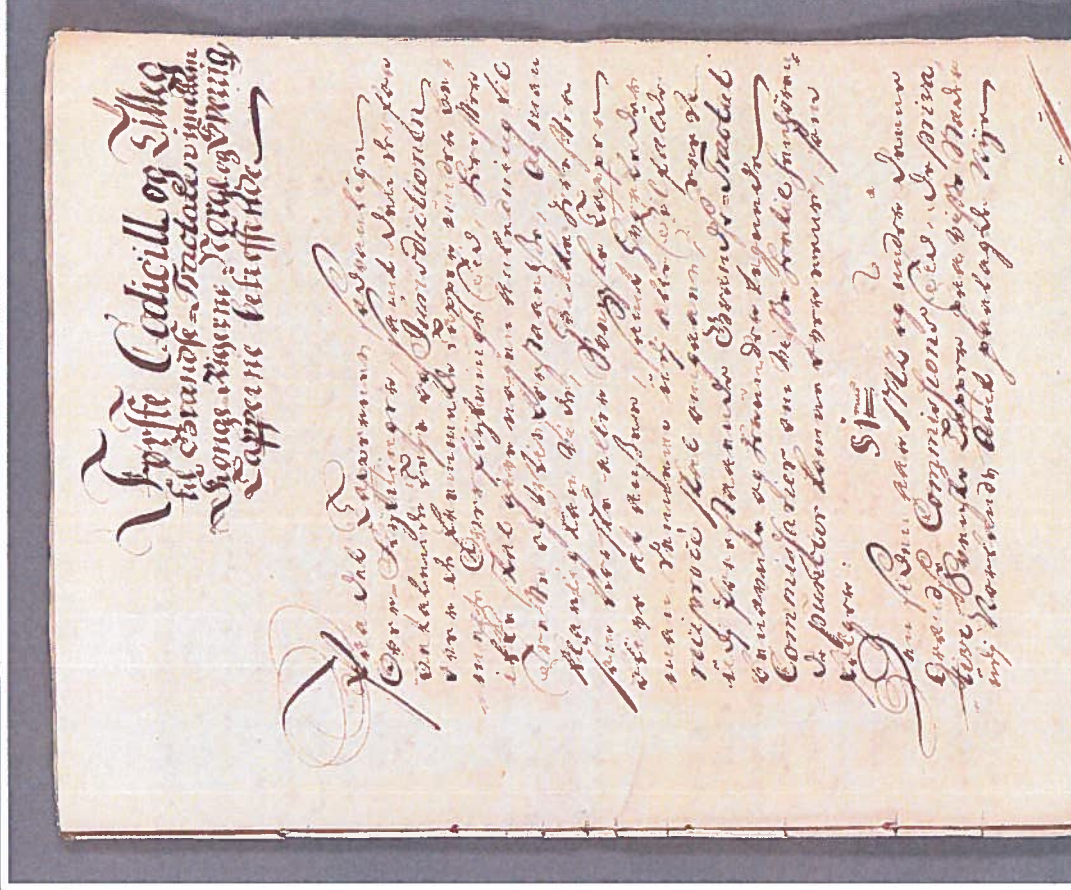
Samisk arkiv fyller 25 år i 2020. Det vil Arkivverket og Samisk arkiv markere med å innføre gratis digitalisering av samisk kulturarv.

“

- Samiske kilder har det best i et samisk miljø, i en samisk kontekst.
- Metadata fra samiske arkiver skal legges inn av de som kan tolke omgivelser og hendelser – ikke fra et majoritetsperspektiv, men fra et urfolksperspektiv.

Riksarkivar Inga Bolstad i sin tale ved overrekkelsen av Lappekodisillen til Sámi arkiva i 2021.

Lappekodisillen er navnet på et tillegg til grensetraktaten av 1751 mellom Danmark-Norge og Sverige. Oppbevaringssted: Sámi arkiva/Samisk arkiv-Arkiverket, Kautokäino.

Giitu mu oasis!

Mange takk!

Foto: Koji Tsuda. Arkivref.: SAMI_PA_1218